

Потенціал музикотерапії

Мироненко К.Е.

Об'єктом уваги наукової спільноти давно став факт глобальної кризи, що її переживає людство. Україна – не виняток. Так, на початок III тисячоліття серед новонароджених у нашій країні кожне третє немовля мало певні генетичні вади, а кожна сімнадцята дитини народилася психічно неповноцінною. За сім років, що минули, навряд чи покращились ці показники...

Проте дещо покращилось! І «дещо» - прогресуюча музико- й арт-терапії, що дає надію.

З плином часу все очевидніше стає, що людство вже не порятує технічний процес. Сучасна наука дійшла, врешті-решт, висновку: адаптація до руйнівних умов існування можлива лише через набуття психокультури. І перш за все – через прищеплення її дітям: формування необхідних психотехнічних навичок саме в дитячому віці дасть людству шанс і виживання, й розквіту.

Симптоматично, що сьогодні психокультуру визнано генеральною стратегією освіти. У здійсненні цієї стратегії музика може стати вирішальним чинником. Підґрунтя для цього надає сучасна наука, що робить сенсаційні відкриття в галузі фізіології мозку. Виявляється, він працює за музичними принципами. Досліджуючи хімізм тембральних потенціалів у нервових клітинах, учені поряд із термінами квантової механіки використовують терміни «мажор» і «мінор», «мелодичний» і «гармонічний», «дієз» і «бемоль», навіть назви нот і нотний стан.» Музикальність» центральної нервової системи демонструється на прикладі роботи головного мозку.

Чи не пора повернути музиці її роль як однієї з найважливіших складових виховання (адже в давні часи вона була однією з «математичних» дисциплін у загальній і спеціальній освіті); а для цього – зробити музику ґрунтовною частиною освіти кожного майбутнього вчителя музики?Музична терапія, що активно входить у соціальний простір України після більш ніж столітнього

поширення її у світі, мусить стати універсальною виховною системою.

Поняття «музична терапія» народилося у сфері медичної лікувальної практики. В основі цього лікувально-профілактичного напрямку – залучення різних методів музичного впливу для здійснення конкретних лікувальних завдань.

У стародавніх документах, що збереглися, музика неодноразово згадується як лікувальний засіб. Античні філософи Піфагор, Аристотель, Платон також писали про цілющу силу музичного впливу.

Справляє враження і музико терапевтична практика. У Стародавньому Єгипті під музику приймали пологи. Авіценна використовував її для лікування психічно хворих. Гіппократ зцілював безсоння й епілепсію. Лікарі Стародавнього Китаю вважали, що музикою взагалі можна вилікувати будь-які хвороби, і навіть прописували музичні рецепти для впливу на той чи інший хворий орган. Древні греки також використовували музику з лікувальною метою, усвідомлено враховуючи її специфічні особливості.

Можна вважати, що у лікарів були широкі знання в галузі музико терапевтичних засобів. Про це свідчить і пантеон грецьких богів: Ескулап – бог медицини, пошановується як син Аполлона, покровителя мистецтв. А на музичних інструментах епохи Відродження часто можна побачити напис: «Музика зцілює душу і тіло».

Утім, древні традиції й досвід було втрачено. Розвиток матеріалістичної свідомості й науки витіснив їх на узбіччя «переможної» ходи цивілізації. Лише в XX столітті починається відродження музико терапевтичної практики: французький психіатр Ескіроль почав використовувати музичну терапію в психіатричних закладах, тобто там, де її дія є найбільш доступною й наочною.

На сьогодні музична терапія отримала розповсюдження в усьому світі і вже з середини XX століття розвивається як окрема індустрія. Швидкому її поширенню сприяє системна криза медичної допомоги, загальний негативний соціальний фон. Кабінети й центри музикотерапії, підготовка професійних музикотерапевтів, виробництво спеціальних музичних програм та дисків стали закордоном

звичайною справою. Більш ніж сотня навчальних закладів здійснюють підготовку професійних музикотерапевтів.

В Україні музична терапія офіційно не визнана більшість музикантів, лікарів, педагогів, самотійно намагаються її практикувати. У Києві музикотерапію застосовують як лікувальний метод в Інституті нейтральної медицини, Центрі реабілітації ім. О.Богомольця й у приватній лікувальній практиці. Навчальний курс музикотерапії впроваджено в Національній музичній академії України, Національному педагогічному університеті ім. М.Драгоманова. ось деякі приклади.

Одного ракового хворого, в 2003 році, вже відправили додому вмирати, тому що нічого не могли зробити протягом тривалого часу. Сказали, що жити йому залишилося не більше семи днів. У професора Політаєва (лікуючий лікар) був хороший концерт Рахманінова, який він просто віддав йому диск, щоб не було сумно жити останні дні. Через місяць хворий телефонує професору: «Спасибі вам Анатолію Івановичу, за Другий концерт, я не очікував, що це така музика, я її слухаю щодня по декілька разів на день, не можу відірватися, я отримую справжню насолоду».

Проминув місяць, і раптом професору дзвонять друзі й кажуть, що цей раковий хворий запрошує до себе в гості. Відбулося велике чудо. Професор стверджує з приводу чудодійної сили Другого концерту Рахманінова, тому що Рахманінов перед цим був у найглибшій депресії, й він виходив із цього стану шляхом подолання. І це все закодовано в концерті. Це дає ресурс боротьби з раковою пухлиною.

28 квітня 2006 року газета «Факти» повідомляла, що 12-річна Аня, яка страждає ДЦП, завдяки заняттям музикою навчилася ходити, танцювати й стала переможцем 4 міжнародних естрадних конкурсів. Газета розповідає про досвід Козятинського реабілітаційного центру для тяжко хворих дітей (ДЦП, синдром Дауна, генетичні захворювання).

Так, крига почала скресати. Музика здатна благотворно впливати на організм, а

музикотерапія – покращувати його стан, позбавляти від широкого спектру хвороб без хірургічного втручання й негативних побічних наслідків.

Література

1. Інтернет.
2. Побережна Г. Педагогічний потенціал музикотерапії. К.: «Мистецтво та освіта» 2008 р.

**Мироненко Каріна Едуардівна учениця 7 – А класу Вознесенської гімназії
«Орієнтир»**

Анотація

Музика – це безпосередній вплив на підсвідомість, а тому – один із наймогутніших засобів трансформації психіки людини, а особливо дитини.